

Trettionde söndagen under året 2022

”Jag har kämpat den goda kampen, jag har fullbordat loppet, jag har bevarat tron” (2 Tim 4:7). När vi lyssnar till dessa ord som Paulus lämnat efter sig som ett slag andligt testamente, kan vi också tänka på vår egen nära förestående bortgång. Livet är kort och för värdefullt för att slösas på en massa tjafs. I kristen tradition brukar man alltid begrunda sin egen död för att bli mer medveten om hur man kan leva sitt liv på ett bättre och mer hängivet sätt. Inför dödens ofrånkomliga verklighet blir livets gåva och ansvaret för hur vi lever vårt liv ännu mer påtagligt. Vi skulle nog alla gärna vara i stånd att säga det som Paulus säger om sitt liv. Samtidigt måste vi komma ihåg att Paulus är en stor syndare och grym förföljare som omvänt sig från sin synd. ”Herren skall rädda mig från allt ont och hjälpa mig in i sitt himmelska rike” (2 Tim 4:18). Det är aldrig för sent att omvända sig, men det är bättre att inte vänta tills dödsbädden. Det finns så mycket gott som Gud vill ge oss under vårt liv och så mycket gott vi kan göra under vårt liv. Därför kan tanken på vår nära förestående bortgång vara en nyttig påminnelse om tidens flyktighet och vår kallelse att göra vårt liv till en underbar lovsång till Guds ära och till ett kärleksfullt tjänande i Jesu efterföljelse av våra medmänniskor.

Samtidigt som vi försöker leva så troget och hängivet som vi bara kan, måste vi bevara en ödmjuk grundinställning. Det är ibland svårt för de fromma att inse att de kan förledas till en viss grad av andligt högmod. Allt, även det bästa, kan missbrukas. Den gode kan bli självgod. Den fromme kan fastna i fromleri och skenhelighet. I evangelierna ser vi gång på gång att Jesus har hårda ord till övers för de stackars fariséerna. Det har gått så långt att vi använder adjektivet fariseisk om någon som är riktigt falsk och skenhelig. Ibland har man också i vår del av världen använt ordet jesuitisk i samma nedsättande mening. Egentligen är det ganska orättvist, eftersom fariséerna - för att inte tala om jesuiterna! - var hängivna i sin tro och faktiskt stod Jesus närmare genom sin tro på det eviga livet än andra samtida riktningar inom judendomen. Men just eftersom de var så goda var det lätt för dem att dra växlar på sin förmenta fromhet och se ner på de andra. Ett praktexempel på detta får vi i dagens evangelium. Jesus visar tydligt att det är den ödmjuka tullindrivarens bön som är välbehaglig för Gud och inte fariséns bön. Eget beröm lukar illa, brukar man säga. Jesus uttrycker saken lite mer finkänsligt: ”Den som upphöjer sig skal bli förödmjukad, men den som ödmjukar sig skall bli upphöjd” (Luk 18:14).

Vi kan aldrig tillräkna oss någon egen förträfflighet. Att vara medveten om sin egen svaghet och sitt totala beroende av Guds nåd och godhet är avgörande. Vi tror på frälsning, på förlåtelse, på Guds nåd. Vi tror inte på vår egen godhet och fromhet. Men som sagt, frestelsen till självgodhet och egenrättfärdighet lurar

bakom knuten för den som är from och besläktad med farisén i dagens evangelium. På något sätt måste vi erkänna att vi är besläktade med honom och lätt kan fastna i övermod och högmod. Därför måste vi stärka vårt inre släktskap med tullindrivaren och hans ödmjukhet. Det finns en slags inre dragkamp mellan dessa två inom oss. Det gäller att ta vara på det bästa hos dem båda: alltså fariséns trohet och fromhet och tullindrivens ödmjukhet och självinsikt. Under hela vår livsvandring får vi försöka balansera mellan dessa två människotyper.

Det är den helige Andes ständiga uppgift i vårt liv att ge oss denna klara blick på oss själva, så att vi kan urskilja klart hur vi skall leva, hur vi skall be, vad vi skall satsa på och vad vi skall undvika. Genom vårt dop och vår konfirmation har vi fått del av Andens gåvor, som skall hjälpa oss att hitta rätt kursinriktning för vårt liv. ”Låt tron, hoppet och kärleken växa i oss, så att vi älskar dina bud och uppnår vad du lovat oss” (kollektbön). Dessa teologala dygder hjälper oss att orientera oss i den verklighet där vi befinner oss och hitta rätt väg genom livet. Därför är det så viktigt att vi låter Anden leda oss fram på trons, hoppets och kärleken väg. I livets alla omständigheter får vi ljus på vår väg, genom Skriften, traditionen, Guds och kyrkans bud, men också genom Andens inre ingivelser som får oss att lita på tron, hoppet och kärleken. Då får vi kraft att resa oss upp och börja om från början, när vi hamnat fel och fastna i syndens garn. Den ödmjuka självinsikten och tilliten till Guds barmhärtighet och förlåtelse måste alltid finnas inom oss. Då kan vi lugnt gå vidare på vår jordiska pilgrimsvandring fram till evighetens portar.

”Den som villigt fullgör sin tjänst blir mottagen, och hans bön når upp till molnen” (Syr 35:20). Syraks ord uttrycker denna trons visshet om Guds nåd som aldrig fattas oss eller någon annan, vare sig han eller hon är mer farisé eller mer tullindrivare. För de flesta av oss är det nog en salig – eller osalig – blandning inom oss. Jesus Kristus vill frälsa oss alla. Alla måste vi inse vår egen svaghet – och inte fästa oss så mycket vid de andras alla svagheter. I biktstolen frestas vissa att mer räkna upp andras synder och svagheter. Gång på gång får vi återvända till tullindrivarens ord: ”Gud, var nådig mot mig syndare” (Luk 18:13). Varje gång vi firar eukaristin får vi göra det i gemenskap med honom. Vi kan aldrig träda fram inför Guds heliga altare utan att säga ”Herre, förbarma dig”. Och vi måste verkligen mena det med hela vårt hjärta. Utan Guds nåd och förbarmande är vi förlorade, både för tid och evighet.

Kyrkan är till för både fariséer och tullindrivare, för syndare och helgon, för onda och goda. Det är i kyrkan som vi kan förvandlas av Guds nåd och hjälpa varandra att ta emot den. Vi hör alla ihop. Vi är alla lika goda kålsupare som ständigt behöver Jesus och hans frälsning. Tillsammans får vi ta emot honom och allt vad han vill ge oss. Då kan vi också dela med oss av denna skatt till alla där utanför.

